

Lovforslag nr. L 89. Fremsat den 18. november 1992 af socialministeren (Else Winther Andersen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om social bistand

(Udvidelse af forsøgsreglerne)

§ 1

I lov om social bistand, jf. lovbekendtgørelse nr. 829 af 1. oktober 1992, foretages følgende ændring:

I § 138 d indsættes efter *stk. 2* som *stk. 3*:

»*Stk. 3.* Socialministeren kan efter indstilling fra kommunalbestyrelsen tillade forsøgsordninger, hvorefter der udbetales kontanthjælp efter § 37 til personer, der uden at være

berettiget til ungdomsydelse efter afsnit III A deltager i særligt tilrettelagte aktiverende foranstaltninger. Det er en forudsætning for tilladelsen, at der udbetales en mindre godtgørelse, der ikke fradrages i den beregnede kontanthjælp efter § 37.«.

§ 2

Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Dette lovforslag indeholder en ophævelse af revisionsbestemmelsen til bilstandslovens § 70 om private pasningsordninger for børn, og som konsekvens heraf en ophævelse af § 70, stk. 3, om kommunalbestyrelsens forpligtelse til at underrette Socialministeriet om sådanne ordninger, inden der gives tilskud.

I. Baggrunden for lovforslaget

Ved lov nr. 277 af 2. maj 1990 om ændring af bilstandsloven fik kommunalbestyrelserne mulighed for at yde et tilskud pr. barn til private pasningsordninger for børn («puljeordninger»).

Der blev samtidig indsat en revisionsbestemmelse, hvorefter socialministeren inden udgangen af folketingsåret 1992-93 fremsætter forslag om revision af reglerne om private pasningsordninger.

Baggrunden for revisionsbestemmelsen var, at der var tale om en nydannelse inden for dagpasningsområdet. Med henblik på at kunne følge udviklingen blev kommunalbestyrelserne i § 70, stk. 3, pålagt at underrette Socialministeriet om sådanne pasningsordninger, inden der gives tilskud. De indhøstede erfaringer skulle danne grundlag for revision af bilstandslovens § 70.

Af bemærkningerne til lovforslaget (L 61 af 8. november 1989) fremgår det, at lovforslaget havde udgangspunkt i det centrale problem, at ventelisterne til dagtilbud til trods for udbygning af antallet af tilbud stadig udgør et stort problem for mange forældre, der ønsker pasning af deres børn.

Reglerne om private pasningsordninger trådte i kraft den 4. maj 1990 og har således eksisteret i 2 1/2 år.

II. Lovens ordning

Med lovændringen blev der mulighed for at supplere de bestående dagtilbud efter bilstandsloven (formidlet dagpleje, kommunale og selvejende daginstitutioner) med private pasningsordninger, hvor der ydes et kommunalt tilskud pr. barn og i øvrigt i udstrakt grad er et selvstændigt ansvar for ordnin-

gernes drift mv. I bemærkningerne til lovforslaget er det således forudsat, at initiativtagerne til en sådan ordning selv finder egnede lokaler, fastsætter børneantal, personalenormering, åbningstid mv. Initiativtagerne tilrettelægger således i det hele den daglige drift, herunder regnskabsføring.

Med § 70 er der skabt øget frihed for at private – dvs. oftest en forældrekræds – får mulighed for en høj grad af indflydelse på, hvordan deres børn skal passes i dagtimerne.

Formålet er dels at skabe yderligere fleksibilitet for kommunerne med hensyn til dækning af efterspørgslen efter dagtilbud, dels at give forældre og andre bedre betingelser for på egne præmisser at dække behovet for pasning.

Kommunalbestyrelsen afgør selv, om den vil yde støtten og i givet fald med hvilket beløb. Den er ikke forpligtet til at indgå aftale med puljeordninger, fordi den tidligere har indgået lignende aftaler. Kommunalbestyrelsen er berettiget til i sin beslutning at tage hensyn til, hvorledes den generelt ønsker at udmønte sin forpligtelse efter bilstandslovens § 69, stk. 1.

I betænkningen over lovforslaget (afgivet af Socialudvalget den 5. april 1990) er det anført, at en række af de forhold, der blev afklaret under behandlingen af lovforslaget, skulle indgå i et revideret cirkulære om dagtilbud for børn og unge efter bilstandsloven (Socialministeriets cirkulære nr. 203 af 26. oktober 1990 om dagtilbud for børn og unge efter bilstandsloven, kapitel 4 og 5).

III. Udviklingen i de etablerede puljeordninger

Socialministeriet har fulgt udviklingen inden for puljeordningerne dels gennem de underretninger, som efter § 70, stk. 3, skal sendes til Socialministeriet, dels gennem kontakter med kommuner, forældre og faglige organisationer om fortolkning og administration af reglerne om puljeordninger. Socialministeriet har desuden i september 1992 gennemført en spørgeskemaundersøgelse i de kommuner, som har givet underretning om etablering af puljeordninger.

F. t. l. vedr. social bistand

Hovedresultaterne vedr. udviklingen set på baggrund af de indhøstede erfaringer er følgende:

Socialministeriet har pr. september 1992 fået underretning fra godt 60 kommuner om i alt 120 eksisterende aftaler om tilskud til private pasningsordninger efter bilstandslovens § 70.

Undersøgelsen viser, at der er kommuner med puljeordninger i alle amter (bortset fra Bornholm) og i alle kommunegrupper inddelt efter bystørrelse. Det relativt største antal puljeordninger finder man i landkommuner vest for Storebælt.

Der er store variationer ordningerne imellem, netop fordi de baseres på lokale ønsker og behov. De indsendte underretninger viser, at der med puljeordningerne er skabt knap 3.000 pladser. Der er flest pladser for 3-6 årige og 7-10 årige. Der er dog tale om store variationer m.h.t. aldersgrænser for tilbudene. I mange aftaler om puljeordninger er der mulighed for indskrivning på deltid eller i moduler.

Den ugentlige åbningstid varierer meget. I halvdel af puljeordningerne er åbningstiden over 40 timer om ugen. Ordninger med kort åbningstid er mere udbredt i Jylland end på øerne.

Det kommunale tilskud, der er aftalt pr. barn, varierer også meget. Hertil kommer, at nogle kommuner ud over det aftalte tilskud på anden måde støtter puljeordningerne, f.eks. ved at stille lokaler helt eller delvist vederlagsfrit til rådighed, ved at varetage en del af de administrative opgaver eller yde etablerings-/vedligeholdelsestilskud.

I ca. 25 pct. af ordningerne deltager forældrene desuden i arbejdet i puljeordningerne – hovedsageligt i det praktiske arbejde, men der er også en del ordninger, hvor forældrene deltager i det direkte arbejde med børnene.

Den helt overvejende del af kommunerne (85 pct.) fører samme tilsyn med puljeordninger som med andre dagtilbud. Visitationen varetages for 74 pct. af ordningerne af puljeordningen selv eller dennes bestyrelse, oftest efter retningslinier fastsat af kommunen.

Pr. september 1992 var der optaget børn med særlige behov i 20 ordninger fordelt på 15 kommuner. Herudover er der oprettet nogle puljeordninger specielt for flygtningebørn.

Den almindeligste aftalepartner er forældrekræse. Disse kan f.eks. være knyttet til beboerforeninger, borgerforeninger, friskoler eller er opstået i tilknytning til et fællesskab f.eks. omkring små skoler i landsbyområder. En række puljeordninger er oprettet ud fra fælles idégrundlag. Som eksempler kan nævnes Rudolf Steiner Børnehaver, aftaler med Dansk Flygtningehjælp, det tyske mindretal og nogle daghøjskoler. Der er kun få virksomhedsordninger.

IV. Sammenfattende vurdering

På baggrund af spørgeskemaundersøgelsen og de underretninger, Socialministeriet har modtaget, tegner der sig et meget varieret billede af puljeordninger rundt i landet – en variation som viser stor fleksibilitet og afstemning af dagtilbuddene med de helt lokale ønsker og behov. Dette er i overensstemmelse med intentionerne bag vedtagelsen af § 70.

Antallet af indgåede aftaler har været stigende i det seneste halve års tid. Kendskabet til muligheden for at oprette private pasningsordninger med et kommunalt tilskud udbredes fortsat, og puljeordninger benyttes således i større og større omfang.

De knap 3.000 pladser, der er blevet etableret i puljeordningerne, har været et bidrag til nedbringelse af ventelisterne.

Erfaringerne viser således, at lovens ordning fungerer efter hensigten med den nuværende formulering af § 70. Det foreslås derfor, at revisionsbestemelsen ophæves.

V. Administrative og økonomiske konsekvenser

Lovforslaget har ikke administrative eller økonomiske konsekvenser.

Bilag

*I dette bilag er (med mindre skrift)
indsat den gældende formulering af de bestemmelser,
der berøres af lovforslaget*

§ 1

I lov om social bistand, jf. lovbekendtgørelse nr. 829 af 1. oktober 1992, foretages følgende ændring:

I § 138 d indsættes efter stk. 2 som stk. 3:

»Stk. 3. Socialministeren kan efter indstilling fra kommunalbestyrelsen tillade forsøgsordninger, hvorefter der udbetales kontanthjælp efter § 37 til personer, der uden at være berettiget til ungdomsydelse efter afsnit III A deltager i særligt tilrettelagte aktiverende foranstaltninger. Det er en forudsætning for tilladelsen, at der udbetales en mindre godtgørel-

se, der ikke fradrages i den beregnede kontanthjælp efter § 37.«.

§ 138 d. Socialministeren kan efter indstilling fra kommunalbestyrelsen tillade, at der uanset reglen i § 40, stk. 3, udbetales kontanthjælp efter § 37 til personer, der er berettiget til ungdomsydelse efter afsnit III A, hvis de deltager i særligt tilrettelagte aktiverende foranstaltninger.

Stk. 2. Tilladelsen efter stk. 1 gives under forudsætning af, at aktiviteten har et omfang og en varighed, som mindst svarer til beskæftigelsen efter §§ 49 a-c, og at der udbetales en mindre godtgørelse, der ikke fradrages i den beregnede kontanthjælp efter § 37.